

KARYS

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50
Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt.
Atskiras numeris 30 centų visiems.

Skelbtmai: petto eilutė 40 c., prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Aikštė.

43 (387) nr.

Kaunas, 1926. m. spalio m. 20—26. d.

VIII. metai.

Tylėkim!

„Dabok liežuvį, mielas vaike“...

Senai senai vienoje šalyje, vadinamoje Graikija, buvo mokytų ir rimtų žmonių draugija, kurios nariai vadinosi pitagorininkai. Kas norėjo į jų draugiją stoti, tas pirmiausia turėjo pasižadėti dvejus metus tylėsiąs. Tik tai tą bandymą išlaikius pripažindavo jį vertą esant įeiti į jų tarpą. Ar jūs suprantate, kodėl ta sąlyga buvo statoma? Aš manau dėl to, kad nieko pasauly nėra sunkesnio, kaip būti ponu savo liežiuviui. Kas tai moka, tas parodo turįs tokią tvirtą sielą ir mokąs taip susitvarkyti, jog galima juo įsitikinti ir svarbesniuose dalykuose. Jo esama laisvo žmogaus, ne savo liežuvio tarno. Nevaldomi liežuviai padaro didžiausių nelaimių ir didžiausių sumišimų pasaulyje.

Ir argi neima apmaudas matant, kad didelis, suaugęs žmogus dažnai būna valdomas to mažo, raudono mėsos gabalėlio.

Dažnai mums mūsų mokovai — karininkai ir puskarininkiai sako apie tarnybinės paslapties išlaikymą. Mūsų karo įstatai ir statutai primygtinai iš mūsų reikalauja saugoti paslaptį ir tą mes prižadame pildyti kariškos priesaikos metu. O ar tikrai mes išlaikome tą tarnybinę paslaptį — su širdgela turime pasakyti kad ne, ir tą darome labai dažnai net nenuvokdami, kad nusizengiame prieš karo įstatus ir statutus. Stai pavyzdys. Lenkai puola mus Alytaus kryptimi. Vienas pėstininkų pulkas skubiai siunčiamas prieš lenkus, kraunasi į vagonus. Tuo tarpu kareivių tarpe eina moteriškė su obuoliais ir siūlo pirkti. Jaunas kareivis prišoko ir greit moka pinigų, nes jau trimituoja sėsti į vagonus. Moteriškė, lyg užjausdama, klausia: „O kada būsite gale?“. Kareivis nieko blogo nemanydamas sako: „Alytų būsime apie 24 v.“. Užteko, paslaptis išduota. Lenkai sužinojo, nes pardavėja buvo lenkų šnipė, ir puolė kita kryptimi. Kas čia tokio, juk kad važiuojame žino ir geležinkeliečiai, ir žandarmerija. Taip, jie žino, kur turi vykti, krypti, bet nežino kur galutinai turėsi išlipti iš vagonų. Pardavėja sužinojus tučtuojau paskambino telefonu į Varėną ar Alytų ir sutartinais žodžiais viską pranešė, o iš ten tos žinios skubos keliu pasiekė ir lenkus. Žinoma, karo metu

karys visados esti kiek atsargesnis, bet irgi labai daug pasako ko nereikėtų. Teko man ne kartą važiuoti prekinio vagono tamsiame kampe. Ko aš tada neišgirdavau, kokių žinių nesužinodavau ir apie mūsų ir apie būsimus sumanymus, nes pasakojęs tą, girdi, vakar šapirografavo ir slapta išsiuntinėjo. Kalbėjo ir apie išgirstas iš savo vadų žinias, žodžiu, kalbėjo tiek kiek norėjo ir kol nusibodo. Kiek čia buvo išduota paslapčių, gi karo metu šnipų, kariškių rūbais apsitaisiusių, aibės, juk netikrinsi kiekvieno kario dokumentų. Dažnai slapčiausi sumanymai tapdavo be blogos valios išduoti, o tas atseidavo tūkstančių bereikalingų žmonių gyvybių.

O ar taikos metu niekas nešnipinėja apie mūsų kariuomenę? Reikia tik pasiskaityti laikraščių. Ten skaitome kaip dažnai pakliūva į mūsų rankas nors ir tų pačių lenkų, šnipai. Apie ką gi jie gali dabar šnipinėti? Pirmiausia apie mūsų kariuomenės nuotaiką, o juk tas daug reiškia. Paskum apie mūsų ginklų stovį, etatus, mobilizacijos planus, kuriuos galima įspėti, išgavus nors kokią nors mažą žinutę, kurios pagalba tuo užsiimęs žmogus prieš jam reikalingų išvadų. Nepažįstamo žmogaus paklaustas kareivis, ar jis gerai jaučiasi užsidėjęs dujokaukę jau šnipinėjimas, jei jis ką nors pasakys. Prityręs žmogus tuojau sužinos kaukių sistemą, ir tuojau išras dujas, kurios įveiks kareivius su panašiomis kaukėmis, jis sužinos daug maž apytikrų kaukių skaičių, ir mūsų kareivių sugebėjimą veikti su tomis kaukėmis. Pasikalbėjimas, rodos, paprastas, o kiek žalos jis galės ateity padaryti.

Taigi, brole, matai, kad iš kiekvieno paviršutiniai žiūrint paprasto, nuvalkioto dalyko pasakymo, prityręs žmogus prieš išvadų, kurios padarys didžiausią žalą visai tautai.

Esi tėvynės gynėjas, vyras, argi duosies vedžiojamas to mažo raudono mėsos gabalėlio — liežuvio vadinamo? Jei jis niežti mūsų gražiajai lyčiai ir jos dažnai plepa kas reikia ir ko nereikia, tai tegu jis tampa labai sunkus mūsų burnoj. Geriau, brole, gudriai nutylėti, negu kvailai ką nors pasakyti. Protingas žmo-

gus tavo tylėjimą teigiamai įvertins, o ką pasakys kvailas — ar tau nė vis viena? Ir patarė sako, kad tylėjimas auksas. Be to, tarnybinės paslapties išlaikymas yra ir viena kario dorybių, kurią tu privalai savyje ugdyti.

Rms.

Apsirikimai, kaip ir šiukšlės, patys viršun kyla. Kas perliū leško, gelmėn turi leistis.

Dryden.

Lietuvos gyvenimas.

— **Vyriausybės darbai.** Švietimo Ministerija 1927. m. skiria apie 430.000 lt. amatų mokykloms steigti. Šiais metais tam reikalui buvo skirta 320.000 lt. Iki šiol Švietimo Ministerija įsteigė 3 amatų mokyklas ir mano dar tiek pat iki naujų metų įsteigti.

— **Pradžios mokyklų** tuo tarpu Lietuvoj yra apie 2100. Kitais metais numatyta įsteigti dar apie 160-170 naujų pradžios mokyklų.

— **Baigia sieną tiesti.** Lietuvos Latvijos mišri komisija priėmė paskutinį sienos plotą nuo Subačiaus iki demarkacijos linijos su lenkais.

Priėmus Lietuvos Latvijos sieną, lieka dar smulkesni darbai, k. t. sienos ženklų ir kt. patikrinimas.

— **Pabaigė Šventosios uosto statybą.** Spalių 6-8. d. tam tikra vyriausybės paskirta komisija priėmė iš statybos bendrovės „Palemonas“ atliktus Šventosios uosto statybos darbus.

Kitais metais bus išvalytas iš uosto suneštas smėlis. Numatoma Šventosios upę nusukti į šalį ir įvesti į jūrą kelis kilometrus toliau nuo dabartinio uosto ir sustiprinti jos krantus, kad ateity jos vaga būtų pastovesnė ir smėliu neužneštų uosto.

— **Okupuotoji Lietuva.** *Skarlatina plinta.* Prie demarkacijos linijos Vilniaus Trakų apskr. pradėjo sirgti skarlatina, kuri plečiasi toliau.

Mūsiškė vyriausybė susirūpinusi, kad šis „svečias“ iš lenkų nepanorėtų pas mus atvykti.

— **Vargas vilniečiams.** Kai kurie Vilniaus gyventojai tiesioginiai kreipėsi į Sovietų vyriausybę, prašydami gražinti jų turtus, išvežtus karo metu į Rusiją. Į tai Sovietai atsakė, kad prašytojai kreiptųsi per Lietuvos vyriausybę.

Lenkų laikraščiai dėl šio labai pasipiktino, kad Sovietai jiems nepripažįsta Vilniaus.

— **Visur lenkams Lietuva kliūva.** Lenkų laikraščiai griežtai reikalauja statyti Vilniuj siunčiamąją radio stotį, nes Kauno, Berlyno ir Maskvos radio stotys nustelbia Varšuvos stotį ir vilniškiai per jas nieko negirdi, ką Varšuva šneka.

— **Slėgiami jungiasi.** Lietuviai, gudai, ukrainiečiai ir vokiečiai jungiasi bendrai kovoti prieš lenkų vyriausybės jiems daromas skriaudas.

— **Nugąsdino lenkų „davatkas“.** Spalių m. 4. d. rytą patrankos šūviu Vilniuj lenkai sukėlė bandomąjį kariuomenės trūkšmą.

Gyventojai, pamatę besiruošiančią kariuomenę, pradėjo kalbėti, kad, girdi, lietuviai pareina. Žinoma, lenkų „davatkoms“ buvo strioko, o kitiems juoko.

— **Nepasisekė, nabagams.** Lenkai suruošė Vilniuj oro laivyno šventę. Bet ji prasidėjo jiems nelaimingai. Per pat pietus kilusi didelė audra sugadino vieno lėktuvo motorą. Lėktuvas iš 500 mtr. aukštumos nukrito netoli Rasų kapinių. Lėktuvas sudužo, o lakūnai sunkiai sužeisti.

— **Įvairios žinios.** *Vilniui vaduoti sąjungos* skyrių suvažiavimas įvyko spalių m. 9-10. d. Kaune. Ši sąjunga nuolat plečiasi Lietuvoj: įsisteigia daugiau jos skyrių ir stoja naujų narių.

Priimtos kelios rezolucijos, tarp kurių užuojauta Vilniaus lietuviams ir padėka už aukas Amerikos lietuviams.

— **Traukiniai susikūlė.** Spalių m. 14. d. Rokiškio stoty susidūrė prekių keleivių traukiniai. Užmuštas vyresnysis konduktorius ir sunkiai sužeisti 5 traukinio tarnautojai. Sudaužyti ar apgadinti 6 vagonai ir mažiau sugadinti abiejų traukinių garvežiai.

— **Vienybė su estais.** Lietuvių visuomenės veikėjų grupė sumanė įkūrti lietuvių estų kultūrinio bendradarbiavimo draugiją. Tokia pat draugija būsianti įsteigta ir Estijoje.

— **Naujas teatras.** Susiorganizavusi dramos artistų trupė „Mūsų Teatras“ yra nusistačiusi vaidinti mūsų autorių veikalus iš Lietuvos gyvenimo.

Kas autorių turi parašęs dramos veikalų, prašoma juos atsiųsti arba pranešti šiuo adresu:

O. Rymaitei, Poškos g-vė 7. nr. but. 7. Kaunas.

Kai Vilnius šauks — susitikime.

(Laiškelis važiuojančiam namo kareiviui).

Spalių 25. diena! Gražūs žodžiai. Prieš mūsų akis stoja slėpingas jaukus vaizdas: tėviškė, tylus, geltonais lapais pasipuošęs, ruduo, pilni turto svirnai, klojimai, šiltos grįčios. Iš tikro gražu!

Štai tokiu laiku jums, draugai, tenka kiekvienam važiuoti į savo gimtinės namelį. Susitinki namie tėvelį, sesutes. Gal draugai jau laukia nuo pernai metų jūs parvažiuojant; nori pasidalinti įspūdžiais, kartu pasilinksminti, pasidžiaugti. Gal ne vienas jūsų tenai, už kalnelių, už miškelių, patiko gražią mergelę su mėlynom akelėm, kaip du giliu ežerėliu; gal ne vienas jūsų davė žodelį — žodinėlių... O kaip išsiilgo jūsų motinėle, ta pati sengalvėle, kuri dar kadaise jus išleisdama laimino, ašarojo už vartelių palydėdama; kuri kadaise naktis nemiegojo jus augindama, liūliuodama, šiandieną štai per langelį išvys grįžtantį sūnelį, kiek džiaugsmo motiniškai širdžiai, kiek laimės, kiek ašarų... Kas be-

atpasakos, kas besupras, kas beatjaus? O kas neturi tėvelių tam bus dar liūdniau, tam dar daugiau suspaus širdį. Jūs grįšite namo, į kaimus. Jums jau nebeteks susidurti tenai su kariškuoju gyvenimu; jūs vėl kaip prieš metus būsite laimingi, nepriklausomi, laisvi — svečiais pas motinėle.

Bet jūs pripratote jau ir prie kariško gyvenimo. Ir aš jau, nors per pusę metų pripratau, susigyvenau ir pamilau jus, draugai. Daugeliui gal net gaila skirtis; kitas mielai pasilikytų gal? Yra visokių, nes kariuomenė visus suartina, suveda į vieną šeimyną, į vieną kūną suaugina.

Argi neatsiminsite kada nors žalioje lankoje, anksti rytą bešienaudami draugo, kuris šalia jūsų miegodavo? Argi galėsite užmiršti greit tą, su kuriuom visą laiką vienoje gretoje stovėdavot; kartu žygiuodami dainą traukdavot? Gal gi neatsiminsite tų valandėlių,

kurios suteikdavo daug malonumo ir gardaus juoko.

Gaila daug kam iš jūsų bus skirtis, palikti draugus, su kuriais prisiėjo daug pergyventi gražių valandėlių, su kuriais vėly vakarą pasidalindavote ir vargeliais.

Bet važiuokit namo ramūs, džiaukitės ir būkit laimingi, linksmi,

Ateis laikas, gal jau nebetoli ta valanda, atpirkimo valanda. Ateis laikas, kada trūks tyli lietuvių kantrybė, kerštas pasilies; kada kiekvienas gyvas žmogus, kuris yra atėjęs į pasaulį lietuviu, griebis ginklą ir trauks į kovą, į kovą, kuri išspręs mūsų tėvynės likimą, kuri praneš pasauliui, kad yra kažkur užmiršta šalis, kuri užsidegus nepriklausomybės ugnimi, kuri nori gyventi; kad yra kokio tai vietelė, Lietuva vadinama. Žinos visas pasaulis.

Kareivi, tu skiries su mumis, bet neilgam. Dar vėl žygiuodami dainą trauksim, kurios pabūgęs priešas bėgs iš mūsų tėvynės.

Yra dar viena lietuviui žaizda, kuri amžinai neužgyja — tai mūsų sostinė Vilnius, draskoma, kankinama. Su tuo žodžiu yra sujungtos, visos dvasinės pajautos. Tai yra širdis, kurioje lietuviškas kraujas atsinaujinęs rėdo visą gyvenimą mūsų. Ta sąvoka mes suprantame visą lietuvių praeitį, papročius. Tas žodis tikrai ir priduoja energijos gyventi.

Tai lietuviška stebuklų šalis, tai lietuviui visa, ką tik žmogus gali geisti. Vilnius — auga į tą gadynę, tuos didžius laikus, kada kunigaikštis Gediminas gąsdino apfinkinius priešus, kada vaidilos apdainuodavo didelius jo žygius, kada vaidilutė po ažuolu meldavo Praamžį, kad jį palaimintų. Vilnius atveria mums akis į tą pasakingą ir gražią praeitį, kuria mes šiandieną

tes ididžiuojame. Gedimino kapas rodo pasauliui, kad tai tikrai mūsų lietuviškos gyvybės lopšys; kad niekas jo negali pasisavinti, niekas neatims. Kad tas užgrobimas lietuviui yra tas pats mėginimas širdies išplėsti kad Vilnius mūsų gyvybę papildo.

Drauge, būdamas savo gimtinėje, ardamas dirvą ar sėklą sėdamas lauk valandos, kada pasigirs pavojaus trimitas — Vilnių atsiimti.

Regėjimas. Dail. A. Žmuidzinavičiaus piešinys.

Tautvilis.

Skaitykloje.

Dalies vadas užėjęs į skaityklą klausia dežurujančio ten kareivio:

— Ar jums pasakė švietimo komisijos narys, ką čia daryti?

— Taip, sakė, tamsta pulkininke! Turiu jį visuomet pažadinti, kada pamatysiu ateinantį tamstą.

Su kryžium.

(Žiūr. „Kario“ 42. nr.).

Bet pasirodė, kad pasiekė ir iš tos pusės, iš kurios Šliomkė visai nelaukė. Štai atšvilpė sviedinys, kuris urzgdamas pralėkė per apkasus ir dingo kažkur. Šaudė ir mūsų baterijos, pradėjo kauti ir baubti patrankos, Šliomkei net šalta pasidarė, širdis nustojo plakus ir jam rodėsi, kad jį būtinai nukaus. Kada greta stovintis kareivis paklausė: „ką Šliomai, ar baisu?“ „Ui, baisu“ — vos ištarė jis.

Iš pradžių šoviniai tai neprilėkdavo iki apkasų tai perlėkdavo juos, bet kiek lūkterėjus jie pradėjo kristi tiesiog į apkasus ir po kiekvieno pakliuvimo kildavo į aukštį vienas kitas mūsų kareivis. Šliomkė pirmąkart, dviejuose žingsniuose nuo savęs, pamatė žmogaus kraują. Kareivis, klausęs Šliomkės ar baisu, buvo viename akimirksnyje sviedinio sudraskytas. Čia jis jau tikrai išsigando, bet pamanė ačiu Dievui, kad ir čia ne jam teko.

Kova ėjo smarkyn. Žmonės krito, patrankų baubimas, žmonių dejavimai, riksmas, komandos viskas susiliejo į vieną maišatę. Šliomkė galvojo, kad čia kur

krinta žmonės, Dievas jį saugos ir jis nežus; ta mintimi jis tik ir gyveno.

Atėjo eilė veikti ir pėstininkams. Tai buvo tuomet, kaip nustojo artilerija šaudyti. Jie šoko iš apkasų ir grandine pradėjo pulti. Visi sujudo. Sublizgėjo pilnos keršto ir neapykantos Šliomkės akys ir kiekvieną kartą džiaugėsi kada matė, kad priešas, į kurį jis taikydavo griudavo; jis jau net pajautė neapykantą šitiems žmonėms, kuriuos savo gyvenime niekuomet nebuvo matęs ir nepažinojo.

Priešas slinko į kalnelį neatsižvelgdamas į savo nuostolius. Jau vieni netoli nuo kitų. Čia Šliomkė nustojo nuovokos, ką jis bedarąs: ką tai jis darė, kur tai bėgo, ką tai rėkė, bet ką jis ir pats neatsimena. Tik vėliau, kaip viskas buvo baigta, priėjo prie jo kuopos vadas, sudavė Šliomkei per petį ir pasakė: „Nors žydelis, bet fain vyras, ačiu“. Vėliau jam papasakojo, kad jis atkakliai kovėsi su priešu, ir net vieną jų karininką nudėjo. Nušvito Šliomkės veide džiaugsmo šypsena.

Kitą dieną vėl pradėjo šaudyti prieš artilerija ir penkolikai minučių praslinkus Šliomkė jau visas sukrūvintas, su nutraukta ranka, gulėjo paplūdes kraujuose.

S a ž i n ė.

— Ar galiu aš tamstos drįsti paprašyti surašyti mano žmonai laišką, — kreipėsi naujokas Norvaiša į kuopos raštininką Pusdešrį.

— Galima, puslį turi, dvkai niekam nerašau.

— Nesigailėsiu ir lito, tik gerai parašyk...

— Gerai, palauk savo baigsiu; ir rašė savo žmonai laišką: „ir dar rašau tau mano mylimoji žmonelė, kad mane ištko didelė nelaimė, užvakar aš išliejau rėšalą ant valdiškos traektorijos ir jei nenupirksiu naujos tai turėsiu eiti į teismą, ir gauti nemažiau metų ragauti kalėjimo duonos su vandenėliu. O kaštuoja ta pati—traektorija, rašė toliau Pusdešris,—dvidešimtį litų. Pasakyk savo tėveliui, mano geraiam uošviui, kad jie neleistų man pūti kalėjime, ir padėtų mano nelaimėje. Tarnyba pas mus sunki. Kas turi pinigų, tai tam gerai, o kas ne, tam tik lieka karčias ašaras lieti; ir už ką tik mane tokis likimas ištko?“..

Pusdešris nusišypsojo, paskum padėjęs už ausies plunksnakotį pradėjo surašytą skaityti. Nuo pradžios iki galo buvo gryniausias melas, bet tas jį mažiau siai veikė; kaime vistiek nesupras, mano jis sau. Parašyk jiems ką tik nori į viską tikės; jeigu tiesą parašysi, tai pinigų niekuomet negausi. Vieną kartą su Maryte į Vytauto parką reikia nueiti, o ji labai saldainius mėgsta, o saldainiai nemažai kaštuoja. Parašyk tik žmoneliai, kad va, girdi, iš nuobodumo Marytę sau radau ir siusk litukų visokioms išlaidoms. Gal greit atsirastų čia ir tokį liarmą pakeltų, kad Dieve tu mano. Taip ir prisieina visokius niekus rašyti, kas tik į galvą ateina. Tam aš esu net kuopos ponas raštininkas.

Perskaitęs laišką Pusdešris pakasė pakaušį, įsitraukė plunksnakotį ir pradėjo vėl rašyti: „bučiuoju nesuskaitytus kartus tavo cukrines lūpytes ir siunčiu tau širdingiausias linkėjimus. Tavo vyras, kuopos raštininkas, Jokūbas Pusdešris.

— Dabar tai jau tikrai gausiu litukų, nugąsdinau kvailę, pakratys tėvo mašną, ir įdėjęs į voką laišką, užlipdė.

„Norvaiša, kuris iš tolo, sekė kada ponas raštininkas baigs rašyti, jauėjo prie jo.

— Popierio turi?—paklausė jo Pusdešris.

Tas tylomis padavė jam lakštą popierio.

— Kam? — Trumpai paklausė Pusdešris ir pamėmė plunksnakotį.

— Žmonai, — tarė Norvaiša, ir žemai nusilenkė.

— Sakyk!

— Parašyk, kad siunčiu jai žemus linkėjimus ir veliju geros sveikatos...

Pusdešris parašė:

„Sveika gyva mano kerėpla, galvijėli tu neraliotasai. Sveika tu kaip žalioji, o naudos iš tavęs anei šnypšt: kodėl nesianti man pinigų? O gal nori, kad aš atvažiuočiau ir tave mažuma išvanočiau?

— Toliau...

Parašyk, kad man nuobodu, dažnai ją prisimenu, parašykite dar...

— Palauk, ne viską iš karto, pertraukė jį Pusdešris ir rašė toliau:

„Ar nemanai tu, kad aš tavęs pasiilgau ir be tavęs nuobodžiauju? Pas mums čia ne tokių yra, tu jiems į puspadžius netiktumei, vienu žodžiu, jos uogelės, o tu kas? — kerėpla ir tiek...“

— Sakyk, ką daugiau?

— Parašykite dar...

— Ką dar?

— Parašykite, kad pinigus kuriuos jį man atsiuntė penkis litus gavau ir širdingai jį dėkoju. Ir, kad jį daugiau nesistų, o kai man prireiks, tai aš parašysiu, nes jai ir taip sunku.

— Durnius esi ir būsi, pamoksliskai pastebėjo Pusdešris, na, mes tą parašysim kaip reikia...

„Tuos penkis litus,—rašė Pusdešris,—aš gavau. Draugai apie juos sužinoję juokėsi, todėl, kad pas mus niekas taip mažai negauna. Jau pats neturtingiausias ir tas gauna dešimtį litų mėnesy. Tik gėda man darai, siusk man nemažiau dešimties litų, o jeigu gali tai ir daugiau neprošalį bus. Parduok ką nors ir tiek.

— Na, gal užteks?—paklausė Pusdešris ir prisimerkęs pažiūrėjo į Norvaišą.

— Linkėjimus dar...

— Kam?

Tėveliui, mamytei...

— Dar kam?

Atsipeikėjo Šliomkė tik penktą ar ketvirtą dieną ligoninėje.

Kas ir kaip su juo atsitiko, kaip jis pateko ligoninėn jis neprisimena. Atsiminė tik, kad išgirdo kokį tai šuns staugimą, vėliau sprogimą, nuo kurio šaltis perėjo per jo visa kūną, bet kas toliau atsitiko jis nežino. Dabar jis matė, kad pas jį nėra kairės rankos, bet ir čia nudžiugo ir pamanė, kad galėjo būti ir dar blogiau, nes galėjo visai užmušti. Matomai jam likimo lemta pasilikti be rankos.

Šliomkė išgijo ir buvo paleistas iš kariuomenės su dirbtina kaire ranka ir „Vyties kryžiumi“ ant krūtinės.

Štai Šliomkė ir savo miestely. Jo atvykimas sukėlė didelį trūkumą tarp jo kaimynų ir dar dėl to, kad visi pamatė ant jo krūtinės kabantį „Vyties kryžį“. Visi jie gerai žinojo, kad karę galima nustoti ne tik rankos, bet ir gvvybės. Į tai, kad pas Šliomkė nebuvo rankos niekas nekreipė dėmesio, juos vien stebino, kad toks mokytas ir protingas vyras, kaip Šliomkė, nešiojo ant krūtinės kryžių. Ir tikrai, ar nekeista ant tokio maldingo ir protingo žydo krūtinės kryžius! Tai iki šiol nematytas visame miestelyje dalykas. Jie matė ir kitus su kryžiais kareivius, kodėl jo negalėjo

gauti ir Šliomkė, juk ir jis kare pasižymėjo, bet kad nešioti viešai tą kryžių, jie iš Šliomkės to niekuomet nelaukė.

Žydams toks pasielgimas ne tik atrodė keistas, bet dar ir įtartinas.

Visi kas tik ateidavo sveikinti Šliomkė, pasilenkdami žiūrėdavo ir rodydami pirštu į kryžių klausdavę jo, kas čia yra?

— „Vyties kryžius“ išdidžiai atsakydavo Šliomkė.

— Ar yra koks skirtumas tarp šito ir kito kryžiaus?

— Žinoma, yra,—įpykęs sakydavo Šliomkė.

Žydai matydami, kad su Šliomke negalima susikalbėti nutarė laikinai palikti jį ramybėje. Juk nepatogu taip griežtai kalbėti su žmogumi, kuris ką tik grįžo iš tokios makalinės, kaip kad karas, be to, Šliomkė juk tai ne koks nors paprastas žydėlis, bet mokytas vyras, todėl laikui bėgant pats susipras ir nukabins tą kryžių.

O kol kas šnipinėjo, gal Šliomkė jau ir persikrikštijo ir daugiau jau nebežydas, bet nieko įtartino nepastebėjo. Nuo žydų tikybos neatsižadėjo, bet ir „Vyties kryžiaus“ nuo krūtinės nenuėmė. Tuomet pradėjo su Šliomke diplomatinės derybas.

— Broliui Petru, dėdienei Uršulei, uošviui mano Anuprui, uošvienei Marcelei, krikštateviui ir visiems pažįstamiems gerų dienų ir širdingiausių linkėjimų.

— Visi?

— Rodos visi...

— Na, jeigu visi, tai visi. Dabar uodegą pridėsim, pasakė Pusdešris ir prirašė:

„Laukdamas tavo išmintingumo ir delikatnumo pasirašau tavo vyras Baltrus Norvaiša, už kurį turguje nė vienas durnius varinio cento neduotų“.

— Voką turi?

— Yra.

— Štai laiškas, duok puslį.

Norvaiša ištraukė puslį ir padavė Pusdešriui.

— Dėkui.

— Nėra už ką. Panorėsi vėl prašyk. Man laiškai rašyti vien pramoga. Visuomet manęs visi prašo, kaip aš parašau, tai niekas taip negali parašyti, neturi tokio įkvėpimo ir gabumų.

— Prašysim, — murmtelėjo Norvaiša.

— Prašyte prašyk, bet pusličio irgi neužmiršk.

— Suprantu, kad ne be to...

— Matau bus iš tavęs nauda, — šypsodamas pasakė Pusdešris.

Norvaiša nuėjo. Jis buvo laimingas, kad parašė savo mylimai Teresei laišką. Jis mąstė apie tai, kaip apsidžiaugs jo žmono gavus iš jo laišką. Nežinojo nabagas, kad pasauly yra piktos valios žmonių ir kad jis tapo auka žinomo visai kuopai sukčiaus, įbuvusio Šiaulių miesto žulikėlio ir padaužos...

Rezervo Juozas

Vilnius. Barboros Radzvilienės, karaliaus Zigmanto Augusto žmonos, pilies griuvėsiai.

— Klausyk Šliomkė, kam tau tas kryžius?

— Šitas kryžius yra man labai brangus. Aš už jį sumokėjau savo ranka. Mirdamas aš liepsiu tą kryžių padėti man į karstą. Ir kuomet nueisiu pas Dievą ir būsiu užklaustas: „Šliomkė, kur tu dėjai ranką, kurią aš tau daviau. Aš jam parodysiu „Vyties kryžių“ ir jis pamatys, kad aš nustojau rankos neveltui“. Toks Šliomkės pasiaiškinimas visiškai nepatenkino žydu. Diplomatai visai apkvaišo, kada sužinojo, kad Šliomkė penktadienio vakarą rengėsi eiti į sinagogą ir nenori palikti namie savo „Vyties kryžių“. Jie nutarė išbraukti Šliomkė iš tikinčiųjų tarpo, bet anksčiau negu įvykdžius šį sprendimą, nuvyko pasikalbėti su rabinu.

Senas, žila barzda, ilgais peisais ir plačiais skvernais žydu rabinas, su atidžia išklauses žydu pranešimo, paklausė: „kas Šliomkei davė tą kryžių?“ Jie atsakė, kad „Vyties kryžiumi“ jį apdovanojo Lietuvos Respublikos Prezidentas.

— Ar ne kunigas ir ne bažnyčioje?

— Jis sako, kad ne.

— Tai kodėl jūs tuo kryžiumi tiek susirūpinote?

— Kaip nesusirūpinsime, juk tai kryžius.

— Kryžius, tai kryžius, bet jis tuomet bus kryžiumi, kada jis bus ne tik ant krūtinės, bet ir širdyje.

— Bet rabi! — sušuko diplomatai: „Šliomkė nori eiti su tuo kryžiumi į sinagogą“.

— Ar jūs manote — susijuokė rabinas kad žydu Dievą galima apgauti ir jūs manote, kad jis pamatęs kryžių ant krūtinės pamanytų, kad Šliomkė krikščionis. Nesirūpinkite, mano mieli, Dievas mato ne tik žmogaus pasielgimus, bet ir žino net ir tai ką žmogus mąsto. Jis apie žmogų sprendžia ne iš jo išviršutinės išvaizdos, bet iš jo darbų. Lai Šliomkė užsideds ir kelis kryžius, bet jei jis širdyje bus žydas, tai ir prieš Dievą jis bus žydas“.

Žydai į tai nieko neatsakė, nes neturėjo ką ir pasakyti, bet visgi jie negalėjo ramiai žiūrėti į kabantį ant Šliomkės krūtinės kryžių. Taip žydai ir neprivertė Šliomkės nusiimti „Vyties kryžiaus“. Jis ir iki šios dienos išdidžiai nešioja tą kryžių ir su juo eina į sinagogą.

J. M-tis.

Žmogus galingesnis už likimą.

Baervald.

Ar iš tiesų komunistai yra darbininkų draugai.

(Žiūr. „Kario“ 38 Nr.)

Kam teko paskaityti komunistų slapta išmėtytų proklamacijų, įvairių rašpalaikių ar paklaustyti kur nors mitinge tų vyrų kalbų, tai nepatyręs, gerai tų paukščių nepažįstas žmogus gauna įspūdžio, kad jie iš tiesų yra visų darbo žmonių užtarytojai. Tiek pripasakoja apie esamas ir nesamas darbininkų skriaudas bei visokius vargus ir tuoj pasiūlo kaip tais vargais atsikratyti, lyg, rodos, kiekvienas jų kelnų kišeniuje nešiotų raktus nuo žemės rojaus.

Anot jų, visa laimės paslaptis yra ta: reikia visiems sukilti, nuversti esamąją valdžią, o jos vietoj pastatyti komunistus, ir viskas eis kaip geriausiai. Tada bus visi sotūs, gerai apsirengę, mažai tereikės dirbti, o laisvė tai busianti kuo didžiausia, vienu žodžiu, anot žemaičių, kiekviena višta dės po tris kiaušinius ir po sviesto šaukštą.

Bet tie ponai komunistai meluoja ir vilioja nesusipratusius darbininkus į savo bučį (ventarį), iš kurio, jau sykį įlindus, gana sunku beišlįsti.

Iš tiesų komunistų krašte, dabar jų valdomoj Rusijoje, yra kur kas blogiau, kaip ten buvo caro laikais. Laisvės ten nėra ne tik, kaip jie sako, buržujams, bet ir tiems patiems darbininkams. Visokios partijos ten yra uždraustos ir labai persekiojamos, partijų vadai grūdami į kalėjimus ir šaudomi, tas pat daroma ir su kiekvenu darbininku, kuris tik išdrįsta pasakyti bent vieną žodį prieš jų tvarką, nusiskusti savo vargais.

Ten gera tik patiems komunistams, tikriau sakant jų vadams — komisarams ir komisariukams, o tie darbininkai gyvena dar sunkiau, dar didesnę vargą vargsta, kaip pirmiau.

Visuose kultūringuose kraštuose nepatenkinti savo darbdaviais — darbininkai, ar tai dėl mažo mokesčio už darbą, darbo sunkumo, ar kitų nepatogių sąlygų dirbti, turi teisę streikuoti, vadinasi visi susitarę sykiu nebedirbti, per ką darbdavys turi daug nuostolių ir yra priverstas teisingus darbininkų reikalavimus išpildyti. Čia mes galime paklausti komunistų, kaip yra šiuo reikalu toje „laisvių“ šaly — Rusijoje? Ar ten darbininkai turi tą visuose kraštuose leista teisę?

Į tą klausimą jie turės atsakyti, kad ne! Streikai ten yra persekiojami, o streikuojantieji darbininkai vadinami sabotažininkais ir aštriai baudžiami. Darbininkų tarpe visur knibždėte knibžda gaujos šnipų, kurie pirmąjį ištarus žodį apie streiką grūda į kalėjimą, kaip didžiausį piktadarį.

Bedarbių Rusijoje taip pat yra didelė daugybė, jie ten dažniausiai vadinami liumpenproletarais (driskiais). Nekomunistai neturi jokios teisės daryti bet kokius susirinkimus ar demonstracijas (viešas vaikštynes su dainomis ir muzika), neleidžiamos net demonstracijos eiti pasiskusti valdžiai dėl savo liūdno likimo. Štai šių metų rugsėjo mėn. 11. d. Maskvoj bedarbiai metalo fabriky darbininkai ir audėjai norėjo suruošti demonstraciją ir nueiti į miesto vidurį, bet juos užpuolė raitoji policija, G. P. U. kariuomenė (žandarmerija) ir

žiauriausiu būdu išvaikė. Per tai nukentėjo daug demonstravusių darbininkų ir net pasitaikiusių vaikytojams po kojų keletas pašalinių žmonių. Tokia tai yra tame darbininkų „rojuje“ valdžia ir taip rūpinasi ir globoja savo bedarbius.

Nors komunistiškaj Rusijoje ir žiauriai yra persekiojami darbininkai už kiekvieną drąsesnę teisybės žodį ir tuo labiau baudžiami už bet kokį pasikesinimą, bet kartais nebepakęsdami nežmoniškų komunistinės valdžios bei partijos spaudimų sukyla, kad ir žinodami busią už tai žiauriai nubausti. Taip, pavyzdžiui, šiemet atsitiko Permės apygardos Očjos rajone. Ten sustreikavę darbininkai privertė rajono komunistų pildomąjį komitetą atsisakyti nuo savo pareigų. Rajono policijos viršininkas su raitaisiais policininkais, bijodamas darbininkų keršto, pasislėpė, o komunistai iš rajoninio komiteto gavo dumti į Permę. Iš kalėjimo paleisti buvę ten suimti politiniai tremtiniai nekomunistai, o pildomąjį komitetą sudarė ir ėmėsi jam vadovauti komunistų opozicijos žmogus Jeršovas. Nera abejonės, kad komunistai atves ten kariuomenę ir neklaužadas kuo žiauriausiai nubaūs. Permės darbininkų sukilimas komunistų krašte yra ne pirmas ir ne paskutinis, ir tas kuo ryškiausiai parodo, kad ten darbininkai yra ne pyragais maitinami.

Paprastai gyvenime taip yra, kad garsiai baubianti karvė mažai pieno teduoda, taip yra ir su mūsų ponais komunistėliais. Jie siūlo darbininkams visokių pyragų, kol pasikinko į savo vežimą, o pasikinkę gerai plaka ir liepia traukti, bet blogai temaitina. Reikia gerai atminti, kad komunistų „rojuje“ Rusijoje neišeina nė vieno nekomunistų laikraščio, visos iš ten einančios žinios yra stropiausiai saugomos ir leidžiamos pro griežčiausią cenzūrą, bet ir tos kelių žinelių čia pakliuvusios nuotrupos kuo aiškiausiai liudija, kad mūsų komunistų klapčiukai girdami savo kromelį labai meluoja.

Visų ten esančių darbininkų bei valstiečių vargų negalima būtų nė į jaučio skūrą surašyti. Kai kam ten net labai gera gyventi, tik ne darbininkams, ne smulkiems ūkininkams: ne blogai ten gyventi komunistams, ypač jų galvoms įvairiems ponams komisarams ir komisariukams, kurie gali ką norėdami daryti ir nuo darbininko lupti devynius kailius.

Mūsų komunistėliai, daugiausia Maskvos pinigais samdyti agentai (iš ko jie gyvena tik agituodami, važinėja į mitingus Kaune Liaudies namuose automobiliais, iš kur gauna pinigų proklamacijoms ir laikraščiams spausdinti?), dažnai kursto mūsų kariuomenę, sakydami, kad per didelę esanti drausmė, viršininkai per daug spaudžia ir, bendrai, kad mūsų kariuomenė nesanti reikalinga, bet paklauskime jų, kaip tuo reikalu yra jų matuškoj Rusijoje? Apie komunistų kariuomenę Rusijoje, apie jos drausmę ir kitus galus parašysiu kitame „Kario“ numery. X.

Feljetonas.

Neturi pinigų — nesišėnyk!

Gerbiamas skaitytojau! Ar matei nelaimingesnį žmogų pasauly, kaip kad aš esu? Kur tik einu, nieko nepešu. Jau metai praslinko, o vietos vis nėra. Visur viens ir tas pats atsakymas: laisvų vietų nėra. Gerai jiems taip sakyti žinant, kad parėjus namo skaniai papietaus ir minkštai išmiegos. Bet pagyventum bent porą savačių su šv. Agotos duona, kaip kad aš da-

bartiniu laiku gyvenu, ir dar su jauna žmonele, kitaip užgiedotum. O čia toji nelaboji šeimininkė, lyg su peiliu prie gerklės šaukia: „duok pinigų, mokėk už kambarį, o jeigu ne, tai kraustykis lauk“. Ir iš kur tu pinigų gauti? Grįžtu iš miesto, o čia ir žmona supykusi klausia.

— Ką, tarnybą gavai?

Taip ten ir laukia manęs su tarnyba. Ir vėl trūkšmas iki plaukų pešimo. Maža to, dar ir šeimininkė atsidangina, ji vėl kartoja:

Pinigų turi?

— Ne!

Tai kraustykis lauk, do djabla!

Pone šeimininke! Susimylėkit, palaukit dar porą savaitių, kaip tik vietą gausiu pirmieji pinigai tavo.

— Tai, znočijasi, dabar pinigų neturi?

— Ne.

Tad kraustykis lauk, do djabla, štai ką reiškia tamstai nusileisti penkis mėnesius už kambarį nemokėjai ir toliau mokėti nemanai.

— Ir už šeštą nemokėsiu.

Kaip, tai tu nemokėsi? — Ne! To tai jau per daug! Juk man, šeimininkei, tai pražūtis! Tai vagystė, — akiplėšiškas... Oh, oh, oh, man silpna, mane gali apopleksija užmušti... man trūksta kantrybės.

— Jeigu tamstai trūksta kantrybės, tai aš galiu jos paskolinti.

Ką, tamsta juokiesi iš manęs? su manimi, šeimininke, kaip matau, visiškai ir žinotis nenori, ne! To jau nebus. Aš su tamsta ir tamstos žmona visuomet buvau mandagi, lepinau, pataikavau ir... o dabar, štai tau — nemokėsiu ir tiek, państwo atsirado. Pridurk šeimininke, kad žiemą šaldai, kaip ledynėje, o vasarą karštyje nuo musių ir visokių vabzdžių apsiginti negalėjome. Geras lepinimas!

Dar juoksies iš manęs, lauk iš mano namų, kad nė padai tavo nesušiltų, arba aš nežinau, ką su tamsta padarysiu. Girdi, tamsta?

— Girdžiu, bet kas gi man daryti, kur dingti!

— Tai mokėk pinigų!

— Bet aš neturiu. Tai važiuok lauk su savo kromu.

Pone šeimininke! Nejaugi tamsta tokia beširdė būsi, kad mane su žmona ir mano ubagiškais visais daiktais išmesi gatvėn, ypatingai tokiame blogame ore. Juk mano žmona gali peršalti, gali gauti plaučių uždegimą na, ir, galų gale, palikti bevaikę ir...

Be reikalo tamsta nori man akis su savo žmona dumti, neims velnias tavo vaikų — nešdinkitės.

Tai ką, šeimininke, iš tikrųjų tamsta nori mane išvaryti?

— Kuo tikriausiai.

Pone šeimininke! Palauk dar porą savaitių, bus viskas gerai.

Ne! ne vienos dienos, kraustykis lauk, o jei ne, tai aš pakvėsiu policiją ir tuomet, kaip gerus ponus ant točkės į gatvę, won, prosze.

Bet aš pasakysiu, kad taip lengvai ir su policija manęs neiškraustys. A!.. tai znočijasi ir policijos nebijai, bolševikas... Gerai! tuo būdu ieškosiu kitokių priemonių. Pareis mano Vacekas, tuomet suimsim visą jūsų kromelį ir išmesim į gatvę, gi duris užkabinsim. Ką, gerai sugalvota? A! nosį pakabinai, matai?

Brangi žmonyt, patark gi tu man, kaip iš šitų prakeiktų pinklių išsipainiot, juk tai nemalonas dalykas mudviem jaunavedžiam gatvėj atsidurti. Žinai ką. Regis turi apnešiotą sijoną, duok man jį, o aš pasiūlysiu šeimininkei užstato.

Brangioji šeimininke!

Na ką, ar pinigų duosi, gerai!

Nė, pinigų neduosiu, bet turiu tamstai vieną pasiūlymą. Štai mano žmonos sijonas, kurį aš tamstai duodu užstatą, tik palik mane ramybėj. Gerai!.. Aš atjaučiu jūsų padėtį, duodu dar pora dienų laiko.

— Mažai.

Ką, o kiek gi tamsta norėtum?

— Du, tris, mėnesius.

O Bože! tris mėnesius, kodėl ne tris metus? Ne! nereik man tavo užstato, nešdinkis greičiau su savo kromeliu ir tylko.

Šimts velnių! kas daryti ir kaip nuo tos prakeiktos bobos atsikratyti?

Mūsų sportininkai. Rugpiučio m. 22. d. ir rugsėjo m. 5. d. r. pėst. D. L. K. Gedimino pulkas suruošė sporto šventę. 12. klm. žygy pilnoj šarvuotėj laimėjo dovanas čia paminėti to paties pulko naujokai (skaitant iš dešinės kairėn): 1) mokomos kuopos — Alfonso Šileikis, atėjęs per 1 val. 20 min. 30 sek. ir gavęs Respublikos Prezidento dovaną 100 lt.; 2) 3. kulk. kuopos — Antanas Šeškas, atėjęs per 1 val. 21 min. 30 sek. ir gavęs Čekoslovakų atstovo Lietuvoj prof. Galia dovaną, kišeninį laikrodėlį ir 3) mok. kp. Juozas Cimbaras, atėjęs per 1 val. 26 min. ir gavęs pulko dovaną, kišeninį juoda laikrodėlį.

Po pusvalandžiukės vėl įeina paniurus, ir sako, na, ką da nepradedi savo kromelio kraustyti? Ir nemanau!

Tai ką manai daryti?

— Nieko.

Apsisuko, suburnojo ir išėjo. Ačiu Dievui! nors pusvalandį manau sau mano galva pasilsės, ir nudžiugęs kreipiausi į apsiašarojusią žmonytę. Mano brangioji! Ką mudu darysime, patark man? Nespėjau pasisukt, kaip iš supykusios žmonos gavau antausį. Išgirdau: kam vedei, jei negalėjai žmonos išmaitinti. Tai vadinas iš savo tikros žmonos nelaimėj gavau gerą patarimą. Iš tiesų nelaimingesnio žmogaus, kaip aš, tur būt, ir visame pasauly su šunimis nesurasi. Mat, gerbiamieji, mum pamoka, iš jos ir išvada: „neturi pinigų — nesišenyk“.

J. Kuzmickas - Kaunickas.

Kariuomenės gyvenimas.

Centr. Kariuom. Biblioteka (Gedimino g. 15) laikinai iki naujo pranešimo atidaryta kasdien 13—14, o pirmadienį ir ketvirtadienį 16—19 val.

„Ekscelencija“ panaikinamas. Kr. Aps. Min. js. 92. nr. 2. Š skelbiama, kad kreipiantis raštu ar žodžiu į ministerius arba į aukštesnius karo viršininkus nevertoti žodį „Ekscelencija“, bet — „Pone Ministeri“, „Pone Generole“, „Pone Pulkininke“ ir tt.

Kauno įgulos klubo nuo rugsėjo mėn. 15. iki 30. d. veikimas. 15, 16. ir 17. d. klubas kariams rodė dramą: „Jo didenybės įsakymas“.

20. 21. ir 27. d. rodė dramą: „Moteris ir banknotai“.

28. 29. ir 30. d. dar rodė dramą: „Šerlacholimas“.

Iš viso per tą laiką į klubą karių atsilankė 513, svečių — 70.

18. d. technikos p. karininkai buvo suruošę sa-
vybinį šokių vakarą, jų pačių orkestrui griežiant.

19. d. Tiekimų V-bos r-ku komanda suruošė šo-
kių vakarą su valdinimu, griežiant 2. p. orkestrui.
„Brangusis pabučiavimas“ ir „Išgydė“ suvaidino gerai.

25. ir 26. d. klubo valdyba buvo suruošusi šo-
kių vakarus, irgi griežiant 2. p. p. orkestrui. Kareivių
ir panelių į šokių vakarus apsilankė 252, piliečių — 16.

Reikia pastebėti, kad per visus šokių vakarus buvo
užtektinai tvarkos.

Putinėlis.

Šančių įgula. *Technikos pulko jaunų kareivių
priesaika.* 1926. m. rugsėjo m. 12. d. 12. val. buvo
lauke prisiekdinti jauni kareiviai. Dalyvavo pulko va-
das, visi pulko karininkai, seni kareiviai ir publika.
Pulko aikštėj buvo kapeliono atliktos iškilmingos mi-
šios ir pasakytas pritaikintas toms iškilmėms pamok-
slas. Po pamaldų ėjo priesaika ir pulko vado kalba
ir pasveikinimas su „eilinio“ laipsniu. Po viso to —
paradas.

Kiekvienu pavojingu tėvynės laisvei momentu
prisiekęs kareivis, kur jis ne būtų, ką beveiktų, žaibo
greitumu privalo prisiminti savo priesaikos žodžius ir
stoti į gynėjų eiles.

K. Bc.

Užsieniai.

— **Estai jau tariasi.** Spalių m. 9. d. prasidėjo
Estijos Sovietų Rusijos derybos nepuolimo sutarčiai
sudaryti. Pranešama, kad sunkiausias bus klausimas
del trečiųjų teismo ir Estijos pareigų Tautų sąjungos
atžvilgiu. Sovietai trečiųjų teismą griežtai neigia ir
jie mano, kad galimiems ginčiams išspręsti pakanka
susitaikinimo komisijų, kaip numatyta SSSR — Lie-
tuvos sutarty.

Tokią pat nuomonę pareiškė spaudai Sovietų at-
stovas Rygoj del derybų su Latvija.

— **Nepatinka senos sutartys.** Ruošiamas
planas naujai tarptautinei konferencijai, kurioj dalyvautų
Santarvės valstybės, Vokietija ir Amerikos Jungt. Vals-
tybės. Jeigu ši konferencija įvyktų, joj būtų peržiū-
rėta Versalės sutartis, karo skolos ir Daweso planas.

Tuo reikalu derasi Prancūzų, Vokiečių ir Anglų
užsienių reikalų ministerijos.

— **Lenkų galai nesusiduria.** Lenkų finansų
ir pramonininkų sluoksniai labai susirūpinę, kad kitų
metų Lenkų biudžetas bus padidintas 200.000.000 zlotų.
Be to, pastaruoju laiku ir pats lenkų zlotas vėl
smarkiai krinta žemyn.

— **Pabūgo.** Lietuvos ir Sovietų nepuolimo
sutartis gerokai nugąsdino lenkus. Lenkų vyriausybė
tuo reikalu paruošė Sovietams pareiškimą ir susirūpino,
kad būtų gera pačiai padarius panašią sutartį su
Sovietais.

Taip pat nedrįsta ir viena tokią sutartį daryti. Tuo
reikalu kalbasi su Pabaltijo valstybėmis.

Karo kronika.

— **Kiek kuri galinga.** Prancūzija turi 200 karo
oro eskadrilių, Sovietų Rusija 99. Dirbtuvių orlaiviams
gaminti turi: Vokietija—50, Sovietų Rusija—7 ir Len-
kija — 4.

— **Lenkų rūpestis savo apsauga.** Lenkų mi-
nisterių kabinetas priėmęs prezidento įsakymo projektą

valstybės spsaugos komitetui sudaryti. Šis komitetas
rūpinsis valstybės apsaugos reikalais, mobilizacija ir
kt. apsaugos klausimais. Komiteto pirmininku bus
prezidentas, nariais: ministeris pirmininkas, krašto ap-
saugos ir vidaus reikalų ministeriai ir generalinis ka-
riuomenės inspektorius.

— **Vokietijos skolos.** Per šiu metų rugsėjo
m. Vokietija sumokėjo kitoms valstybėms karo skolų
84.938.329 aukso markes.

Vokietija moka karo skolas: Prancūzijai, Anglijai,
Italijai, Belgijai, Jugoslavijai, Amerikos Jungt. Vals-
tybėms, Rumunijai, Portugalijai ir Graikijai.

— **Prancūzai nenori mokėti karo skolų.**
Prancūzų ministeris pirmininkas pareiškė, kad Pran-
cūzų parlamentas nepripažįs Prancūzijos ir Amerikos
Jungt. Valsstybių karo skolų sutarties, nes Amerika
per daug reikalauja iš Prancūzijos.

— **Jugoslavija nori nupirkti iš Belgijos jos karo
laivyną.** Mat, pastarajai laivynas nelabai tereikalingas.

— **Ir moters nori kariuomenėj tarnauti.**
Perų respublikoj (Pietų Amerikoje) moterų organizacijos
reikalauja, kad ir moters būtų imamos kariuomenėn.

Pagaliau dar šito tetrūko.

Sporto kronika.

Lietuva.

I-ji Lietuvos kar. sporto šventė įvyko š. m.
spalių 17. d. naujai statomame A. Panemunėje kariuo-
menės sporto stadione. Dalyvavo 349 sportininkai
— kariai iš 16 atskirų dalių. Į iškilmes 13. val. buvo
atvykę: Respublikos Prezidentas, p. Ministeris Pirm-
kas Krašto Aps. Ministeris ir veik visa aukštoji kariuomenės
vadovybė. Į p. Prezidento ir ministerio pirm-ko sveikina-
mąsias prakalbas visi dalyviai atsakė griausmingu „valiol“.
Neatsižvelgiant į taip didelį dalyvių skaičių (tai dar pirma
tokio sporto pramoga Lietuvoje, kurioje dalyvavo virš
300 žmonių) ir į daugelį sporto numerių, rungtynės pava-
kary pasibaigė. Del šalto oro ir blogo stadiono įrengimo
rezultatai silpni, bet matant karių sportininkų pasiryžimą
ir gerus norus, jie sekančioj šventėj bus žymiai pagerinti.

Suskaičius taškus paaikškėjo, kad I-ą dovaną — p.
Valst. Prezidento taure — laimėjo Karo Mokykla, II —
p. Minist. Pirm-ko — 7-tas pėst. pulkas, III-ia Krašto
Aps. Ministerio — 5-tas pėst. p. ir IV-tą Karininkų Ra-
movės — 2-as pėst. pulkas.

Smulkiau apie šventę sekančiam numery.

Sezono galas. Beveik visur baigiasi jau sporto
sezonas. Lengvoj atletikoj pirmenybės užbaigtos. Futbolo
dar nevysiškai; dar neįvyko finalo rungtynių Lietuvos pir-
menybėms.

Kauno futbolo pirmenybes š. m. laimėjo:

I A Kovas, I B. ŽAK, II k. LFLS, III k. LFLS ir
IV k. LFLS (nugalėtoju buvo Makabi, bet jai išstojus iš
KFA užskaityta LELS-ui). Jun. LFLS.

Greit prasidės bokso, sunkios atletikos, žiemos sporto
sezonas.

Klaidos atitaisymas.

„Kario“ 42 (386). nr. 349. pusl. rašinėly „Šaulių
kariški manevrai“ įsibrovė klaida. Dešinėj 3 eilutėj iš
viršaus parašyta: „Poilsio metu Kretingos šauliai
savo būrio šauliams parūpino šiltą valgį“. Turi būti:
„Poilsio metu Kretingos šaulės (moters) parūpino ma-
nevruose dalyvavusiems šauliams šiltą valgį.“

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Valdyba

Redaktorius pulk. ltn. Burokas.

Valstybės Spauslūvė Kaune, kampas Dionelaičio ir Gedimino g.